

и государства; История учений о праве и государстве / Нижний Новгород, 2007. – 35 с.

Ключові слова: аномалія, правова аномалія, метод, методологія, синергія, синергетика.

Ключевые слова: аномалия, правовая аномалия, метод, методология, синергия, синергетика.

Key words: anomaly, legal anomaly, method, methodology, synergy, synergetics.

ДУДНИК РУСЛАНА МИКОЛАЇВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри загальнотеоретичної юриспруденції,
кандидат юридичних наук*

РОЗВИТОК КОМПЛЕКСНИХ ГАЛУЗЕЙ ПРАВА В УКРАЇНІ

Правове життя сучасної України підтверджує необхідність виділення в системі права комплексних галузей, оскільки сучасна практика переконливо свідчить про те, що крім галузей права, які упорядковують однорідні суспільні відносини, реально існує регламентація комплексних, різномірних соціальних відносин в відповідних життєво-важливих сферах, що потребують правового регулювання. Саме правове регулювання різноманітних відносин: освітніх, господарських, екологічних, житлових, банківських, інвестиційних, митних, морських, повітряних, космічних та інших і спричинило формування комплексних галузей українського права [1, с. 314].

Чимало дискусій серед вчених викликає необхідність появи комплексних галузей права, яка подекуди зводиться до питання існування комплексної галузі як перехідного етапу до становлення її як самостійної та основної. На думку автора, така позиція є хибною, оскільки в основі комплексної галузі права не лежать абсолютно нові правові відносини та норми, а дещо модифіковані вже відомі та врегульовані, проте не в такій мірі як того вимагає сучасний стан розвитку таких відносин.

Формування комплексної галузі права супроводжується наявністю певних передумов, серед яких варто зазначити наступні:

1) повторювані суспільні відносини, що підлягають регулюванню та здатні бути об'єктом зовнішнього контролю;

2) соціальна необхідність комплексного регулювання цих відносин (такі суспільні відносини мають зачіпати інтереси більшості суб'єктів права та бути актуальними у відповідних умовах суспільного життя, що забезпечує розвиток законодавства);

3) наявність державного інтересу та державної підтримки цих відносин (або підтримки їх захисту);

4) узагальнення та формування нормативів поведінки у суспільстві.

Каталізатором формування галузі права можуть бути суспільні або політичні перетворення у державі, різноманітні події та катаклізми. Факторами, що впливають на процеси трансформації системи права є культура, традиції правового регулювання певної держави, а також процеси глобалізації [2, с. 15].

Процес формування, визнання та нормативного закріплення нових комплексних галузей права є проявом активної правотворчої політики держави, що здійснюється з метою впорядкування суспільних відносин та реалізації концептуальних напрямів, що формують загальні тенденції та закономірності державно-правового розвитку на рівні створення правових норм як базового елемента системи права.

Наприклад, наразі актуальним є запровадження в усі сфери життя людини інформаційних технологій, які вносять корективи в предмет правового регулювання будь-якої галузі. Так, комплексність інформаційного права полягає в тому, що воно регулює відносини, що виникають практично у всіх областях людської діяльності, пов'язаної з інформацією чи з діяльністю в інформаційній сфері [3, с. 55].

В основі інформаційного права (інакше право інформаційних технологій або ІТ-право) лежать положення та постулати науки теорії держави та права, а також норми конституційного, адміністративного, а особливо цивільного права. Так, питання регулювання майнових та немайнових відносин щодо інформації і інформаційних об'єктів в інформаційній сфері неможливо врегулювати поза межами дії цивільного права, а використання інформації, здійснення органами державної влади та/або місцевого самоврядування обов'язків у галузі масової інформації, формування інформаційних ресурсів і надання інформації широкому колу суб'єктів інформаційних відносин – без застосування методів адміністративного права.

Основне практичне призначення системи права – бути фундаментальною доктринальною юридико-логічною моделлю для практики правозастосування, видання відповідних нормативно-правових актів, їх раціонально організованого обліку та систематизації [4, с. 63].

Система права в певній мірі досі розглядається в лінійній побудові її галузей, проте таке бачення є застарілим та таким, яке не відповідає нинішнім реаліям. Так, система права являє собою складне комплексне об'ємне утворення, яке потребує розвитку та розуміння в новій іпостасі. Логістика системи українського права передбачає об'єднання різних галузей в цілісний побудований на єдиних принципах повноцінний елемент такої системи. Формування та розвиток комплексних галузей права можна вважати результатом функціонування механізму перетворення, удосконалення права, створення в ньому нових конфігурацій, що раніше не користувалися попитом. Таким чином, у зв'язку зі зміною суспільних відносин в ритмі сучасного життя, а отже і характеру правового регулювання таких відносин, потреба в запровадженні, визнанні та розвитку комплексних галузей права є невідворотною.

Крім того, загальне визнання та запровадження комплексних галузей права пришвидшить темпи розвитку таких галузей, що в свою

чергу призведе до створення налагодженого механізму врегулювання конкретних правовідносин в межах окремої комплексної галузі.

Список використаної літератури:

1. Хряпченко В. П. Від критеріїв поділу системи права на галузі до комплексних галузей права / В. П. Хряпченко // *Актуальні проблеми політики*. – Вип. 55. – 2015. – С. 307–317.
2. Мураховська Т. Є. Формування нових галузей в системі права України : автореф. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.01 «Теорія та історія держави і права ; історія політичних і правових учень» / Т. Є. Мураховська. – Х., 2011. – 19 с.
3. Хахановський В. Структура та завдання навчальної дисципліни «Інформаційне право» / В. Хахановський // *Правова інформатика*. – № 3 (11). – 2006. – С. 54–58.
4. Саннікова М. Комплексні галузі права: до постановки питання / М. Саннікова // *Вісник Національної академії правових наук України*. – № 4 (79). – 2014. – С. 59–64.

Ключові слова: система права, комплексна галузь, суспільні відносини.

Ключевые слова: система права, комплексная отрасль, общественные отношения.

Key words: system of law, complex branch, public relations.

СКУРІХІН СЕРГІЙ МИКОЛАЙОВИЧ

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри загальної теоретичної юриспруденції,
кандидат юридичних наук, доцент*

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВІЙСЬКОВИХ КАПЕЛАНІВ У США

Церква і армія завжди були з народом, разом відстоювали життя і свободу кожного громадянина, зберігали культуру, традиції, духовну спадщину. Характерною особливістю сучасної релігійної ситуації в Україні є процеси поширення впливу релігії в Збройних Силах. Саме тому, аналіз досвіду функціонування і нормативно-правового забезпечення інституту військових священників (капеланів) зарубіжних армій має величезне значення для його впровадження в українській армії.

Військові капелани сьогодні є у більшості армій світу. Законодавчо їхня присутність заборонена тільки в арміях Китаю і Північної Кореї та ще в деяких державах світу [1, с. 14].

Діяльність капеланів регламентується як внутрішнім законодавством відповідної держави, так і міжнародними договорами. Так, основні права та обов'язки духовного персоналу, який знаходиться при збройних силах визначені в Женевських конвенціях від 12 серпня 1949 року